Mesto revitalizuje železničný podchod, v budúcnosti sa očakáva komplexná rekonštrukcia str. 2

Podchod zo železničnej stanice v Žiline je prakticky prvý priestor, s ktorým prichádza návštevník mesta pri ceste vlakom do kontaktu. Jeho zanedbaný stav je výsledkom roky neriešených problémov.

Nové pravidlá pri prideľovaní mestských nájomných bytov str. 4

Na zasadnutí aprílového mestského zastupiteľstva poslanci schválili nové znenie Všeobecne záväzného nariadenia (VZN) o prideľovaní nájomných bytov pre sociálne účely vo vlastníctve mesta Žilina.

Distribúcia štartovacích balíčkov na kuchynský bioodpad str. 8

Od 26. apríla do 14. mája sa podľa rozpisu rozdávajú balíčky obyvateľom Vlčiniec, Soliniek a tým, ktorí bývajú na Bôriku a v Starom meste.

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA ŽILINA

Číslo 5 | Ročník 3 | MÁJ 2021 Mesačník | ZADARMO do každej schránky | www.zilina.sk Mesto Žilina | EV 5837/19 ISSN 1339-8830

Návštevy uhorských kráľov v Žiline

V tomto roku si mesto Žilina pripomenie dve „okrúhle" výročia návštev uhorských kráľov. V máji uplynie 640 rokov od návštevy Ľudovíta I. Veľkého, ktorý udelil mestu najstaršie známe privilégium – Privilégium pro Slavis. V júli to bude rovných 700 rokov, čo Žilinu navštívil jeho otec Karol I. Róbert z Anjou.

pokračovanie článku na str. č. 10 – 11

AKTUÁLNA TÉMA

Revitalizujeme železničný podchod, v budúcnosti sa očakáva komplexná rekonštrukcia

Podchod zo železničnej stanice v Žiline je prakticky prvý priestor, s ktorým prichádza návštevník mesta pri ceste vlakom do kontaktu. Jeho zanedbaný stav je výsledkom roky neriešených problémov. Od júla tohto roku by však aspoň niektoré z problematických miest mali byť minulosťou. Žilinská samospráva totiž začala 21. apríla železničný podchod na Ulici P. O. Hviezdoslava revitalizovať.

Autor: VM

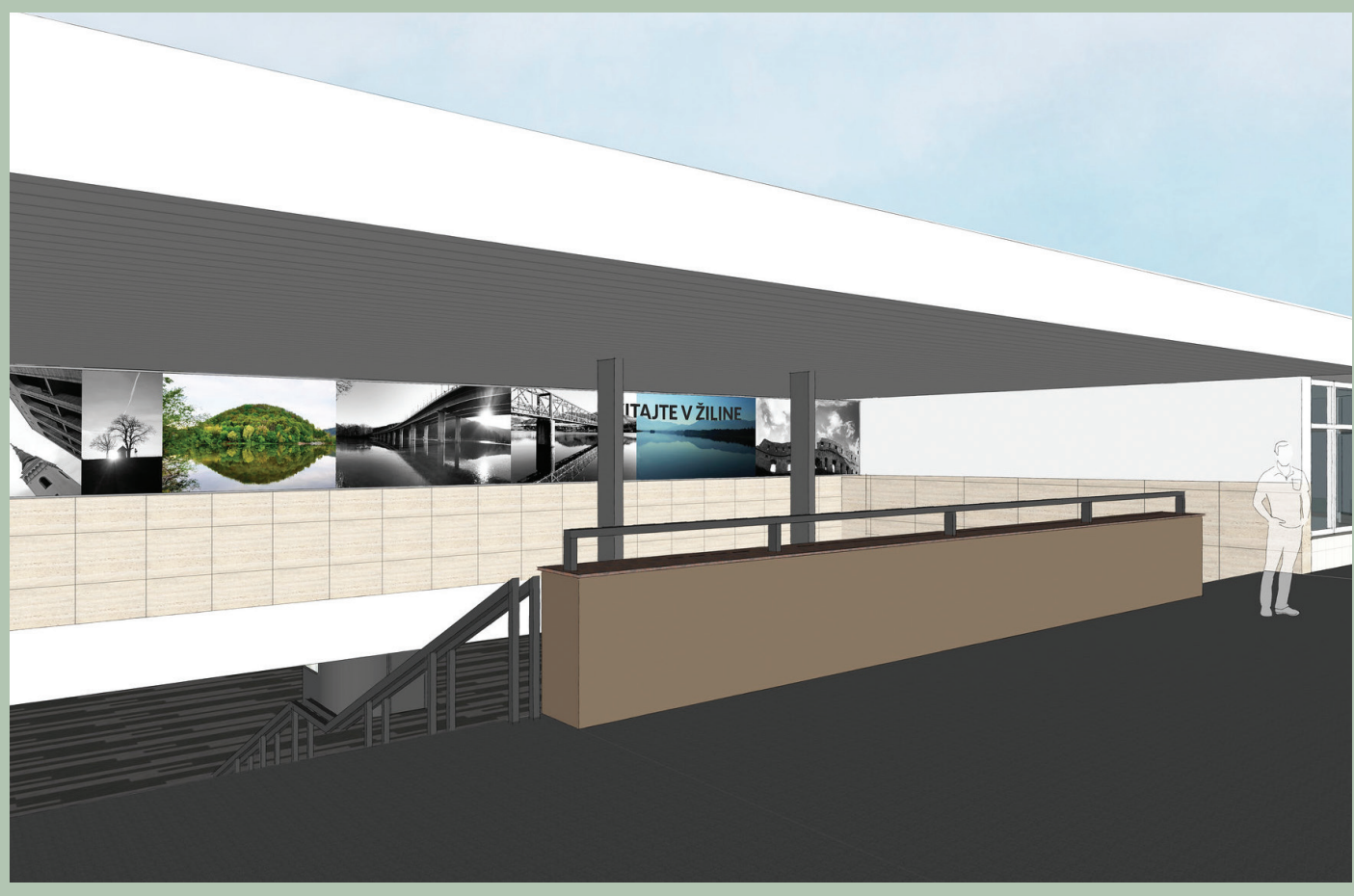

Práce, ktoré realizuje spoločnosť Emel SK, by mali potrvať do konca júna. Nevyhnutné úpravy časti železničného podchodu v správe mesta si vyžiadajú investíciu vyše 77-tisíc eur. Komplexná rekonštrukcia podchodu je rozdelená do viacerých etáp, pričom výsledkom aktuálnej bude odvodnenie priestoru a celkové vizuálne úpravy. V budúcnosti má mesto v pláne riešiť aj kritické miesta podchodu, na ktoré poukázala odborná diagnostika v roku 2019.

V prvej fáze rekonštrukčných prác sa bude realizovať osvetlenie. Niektoré doplnkové konštrukcie v podchode budú odstránené a iné prejdú základnou úpravou. Súčasťou je aj vyčistenie objektu a úprava niektorých informačných plôch. Všetky uvedené práce je možné realizovať v predstihu pred samotnou veľkou rekonštrukciou.

Cieľom diagnostiky, ktorú si nechalo mesto vypracovať v roku 2019, bolo zistenie stavebno-technického stavu podchodu a identifikovanie príčiny zatekania. Železničný podchod je most s dĺžkou 17,9 metra, a preto sa diagnostické metódy zamerali napríklad na zistenie kvality betónu či stavu vystuženia konštrukcie mostného objektu a zloženia mostného zvršku.

Pri diagnostike bolo zistených niekoľko vád na konštrukcii mosta, najmä zatekanie do nosníkov ako dôsledok porušenia izolácie mostovky a poškodenia uzavretia nosníka, nefunkčné odvodnenie, zaplavený priestor strojovne eskalátora, masívne zatekanie z nosnej konštrukcie a súbor trhlín. Na základe zistení sa ako najpravdepodobnejšia príčina zatekania mostného objektu javí poškodenie mostovky v oblasti mostných záverov, čo potvrdzujú aj výstupy z georadarových meraní.

S ohľadom na stavebno-technický stav mostného objektu bolo mestu odporučené začať s prípravou komplexnej rekonštrukcie mostného objektu. Hlavné nosné prvky mosta sú v súčasnosti napadnuté chloridmi v takom rozsahu, že nie je možná ich sanácia. V prípade odkladu rekonštrukcie mosta môže dochádzať k postupnému zhoršovaniu porúch, a to najmä vplyvom zatekania.

Pri budúcej komplexnej rekonštrukcii podchodu sa očakáva koordinácia prác so železnicami. Mestu totiž patrí len časť podchodu smerom od Národnej ulice – od schodiska smerom dole do podchodu po prvé schodištia, ktoré vyúsťujú pred budovu železničnej stanice. Železnice SR avizovali, že rekonštrukcia podchodu bude pozostávať v predĺžení a rekonštrukcii existujúceho podchodu. Podchodom bude zabezpečený prístup cestujúcich na jednotlivé nástupištia z priestoru budovy a prepojenie Národnej ulice s Uhoľnou ulicou.

Železničný podchod nie je uzavretý a práce sa uskutočňujú za plnej prevádzky. Prosíme preto ľudí o obozretnosť a trpezlivosť. Za znížený komfort sa vzhľadom na rekonštrukčné práce ospravedlňujeme.

Milí čitatelia,

po zime, ktorú nám znepríjemnili prísne opatrenia a nariadenia, sa konečne môžeme tešiť z jari. Vďaka príjemnému májovému počasiu máme chuť zveľaďovať svoje príbytky a záhrady, viac športovať a tráviť čas na čerstvom vzduchu. Centrum mesta opäť spríjemnia kvetinové pyramídy a vo viacerých častiach mesta sme v apríli vysadili nové dreviny. V máji budeme pokračovať vo väčšej výsadbe drevín na Solinkách.

V tomto mesiaci môžu rodičia prihlásiť svoje dieťa do materskej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina. Zápis detí na školský rok 2021/2022 bude možný od 12. do 14. mája formou písomnej žiadosti, ktorej súčasťou je potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa od pediatra.

Nadšencov pre cyklistiku pozývam, aby sa zapojili do obľúbenej celonárodnej súťaže Do práce na bicykli, ktorá sa bude konať od 1. do 30. júna 2021. Prihlášku však už môžete poslať v priebehu mája a oneskorenci sa môžu prihlásiť až do 7. júna. Tak neváhajte a zapojte sa! Zlepšíte si nielen kondíciu a zdravie, ale podporíte aj ekologický spôsob dopravy. Stále pretrvávajúce epidemiologické opatrenia aj v tomto roku prekazia organizovanie tradičných Staromestských slávností. Verím, že blížiace sa leto opäť vráti kultúrny život a zábavu do nášho mesta. Ak to situácia umožní, tak vás čaká veľa zaujímavých kultúrnych i športových podujatí.

Milí Žilinčania, želám vám príjemné trávenie týchto jarných dní. Nech vám máj, mesiac lásky a prebúdzajúcej sa prírody, prinesie novú energiu a radosť zo života.

Peter Fiabáne
primátor

Budovanie kanalizácie v Považskom Chlmci pokračuje

Stavebné práce na budovaní splaškovej kanalizácie v Považskom Chlmci pokračujú aj počas mája. Spoločnosť Severoslovenské vodárne a kanalizácie a. s. pokračuje v dobudovaní jednotlivých úsekov kanalizácie, úprave terénu i na ďalších dokončovacích prácach.

Autor: AB

V dôsledku stavebných prác budú uzavreté nasledovné ulice:

- **Hlavná ulica** – uzávierka do 31. augusta 2021,
- **Študentská ulica** – uzávierka do konca mája a následne od júna do 31. augusta 2021,
- **Alexyho ulica** – uzávierka počas mája,
- **Horská ulica** – uzávierka až do konca mája,
- **Fialková ulica** – uzávierka až do konca mája,
- **Zubeková ulica** – uzávierka od júna do 31. augusta 2021,
- **Pomocná ulica** – uzávierka od júna do 31. augusta 2021.

Harmonogram sa môže v prípade nepriaznivého počasia alebo iných nepredvídateľných okolností zmeniť, o čom budeme verejnosť informovať. Práce sa budú realizovať v zmysle povolení, **denne od 7.00 do 17.00 hod.**, kedy budú ulice neprejazdné. Po ukončení prác v rámci dňa bude zabezpečený prejazd vozidiel. Na stavbe sa počas apríla uskutočnil i kontrolný deň, ktorého sa zúčastnili zástupcovia samosprávy, zhotoviteľa stavebných prác i správcu kanalizácie. Spoločne si prešli jednotlivé úseky mestskej časti, ktoré sú zahrnuté do 2. etapy výstavby, aby zhodnotili postup stavebných prác, ako aj dodržiavanie technologických postupov či zabezpečenie čistoty daných komunikácií počas budovania aj po jej ukončení. V zmysle záverov prijatých počas kontrolného dňa sa v úseku Hlavnej ulice vybuduje v najbližšom období dočasný asfaltový povrch umožňujúci ľahší pohyb peších i presun vozidiel, ako aj lepšiu údržbu danej komunikácie.

Občanov prosíme o dodržiavanie dočasného dopravného značenia v záujme predchádzania prípadných komplikácií z hľadiska dopravnej obsluhy. Zároveň sa vodičom a chodcom ospravedlňujeme za znížený komfort počas trvania stavebných prác.

V Žiline sa začína s doručovaním rozhodnutí o vyrubení dane a poplatku

Koncom apríla začal Mestský úrad v Žiline doručovať rozhodnutia o vyrubení miestnej dane a poplatku. Samospráva odporúča, aby si Žilinčania z dôvodu sprísnených preventívnych opatrení v súvislosti s koronavírusom prevzali zásielku osobne od zamestnancov úradu, ktorí im ju doručia až domov.

mesto Žilina

Vzhľadom na aktuálnu situáciu a v záujme ochrany zdravia bude pri doručovaní venovaná maximálna pozornosť dodržiavaniu hygienických opatrení. Zamestnanci budú vybavení osobnými ochrannými pomôckami. Pri prevzatí zásielky sa občanom odporúča používať respirátor a pri podpise vlastné pero. V súvislosti s distribúciou rozhodnutí žiada mesto o zhovievavosť a ústretovosť v snahe predísť prípadným nedorozumeniam.

Mesto aj týmto krokom vychádza v ústrety občanom. Je lepšie si prevziať rozhodnutia od zamestnancov úradu v pohodlí domova, v opačnom prípade im bude zásielka doručená doporučenou poštou.

Tí občania, ktorí si svoje elektronické schránky aktivovali na doručovanie, dostali rozhodnutia elektronicky už v mesiaci apríl 2021. Takéto elektronické doručenie mohol využiť a do budúcna môže využiť každý plnoletý občan, ktorý má občiansky preukaz s elektronickým čipom a elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie. Mesto o tejto možnosti občanov viackrát informovalo.

Občanom mesto Žilina umožní zaplatiť daň z nehnuteľností a poplatok za komunálny odpad v 2 splátkach tak, ako bude uvedené v rozhodnutí.

Radnica zároveň vyzýva občanov, aby pri úhradách v maximálnej možnej miere využívali bezhotovostnú formu platenia, a to prevodom na bankový účet mesta, ktorý je uvedený v rozhodnutí spolu s QR kódom. Platba v pokladnici mestského úradu alebo na pošte sa z hygienických dôvodov v tomto čase neodporúča. V súvislosti s distribúciou rozhodnutí žiadame občanov o zhovievavosť a ústretovosť v snahe predísť prípadným nedorozumeniam.

KRÁTKE SPRÁVY

Dátumy, ktoré by si Žilinčania mohli pamätať

7. máj

Pripomíname si 640. výročie návštevy uhorského, poľského a dalmátskeho kráľa Ľudovíta I. Veľkého. Počas svojej návštevy udelil mestu najstaršie známe privilégium – „Privilegium Pro Slavis“, ktorým zrovnoprávnil Slovákov a Nemcov v 12-člennej mestskej rade. Tento dokument bol významný nielen pre stredovekých žilinských Slovákov v ich spore so žilinskými Nemcami, ale predstavuje aj jeden z najstarších písomných prameňov o slovenskej identite mestskej komunity vo vtedajšom Uhorsku.

Mestský úrad v Žiline bude otvorený bez obmedzení

Mestský úrad v Žiline je **od pondelka 26. apríla otvorený pre verejnosť**. K dispozícii sú aj všetky služby v Klientskom centre úradu (Námestie obetí komunizmu 1) v úradných hodinách **v pondelok utorok, vo štvrtok a v piatok od 8.00 do 14.00 hod., v stredu v predĺžených úradných hodinách od 8.00 do 16.00 hod.**

V budove mestského úradu je potrebné dodržiavať protiepidemické nariadenia. Povinný je respirátor, dezinfekcia rúk či rozostupy.

OZNAM

Obyvatelia Žiliny môžu poruchy na verejnom osvetlení oznamovať mestu prostredníctvom online formulára na internetovej stránke mesta. Okrem neho je možné akúkoľvek **nefunkčnosť na osvetlení nahlasovať aj prostredníctvom telefónneho čísla: 041/ 56 27 122 alebo e-mailom na: poruchyvo@elza.sk.**

Viac info na: www.vomz.zilina.sk.

Nové pravidlá pri prideľovaní mestských nájomných bytov

Na zasadnutí aprílového mestského zastupiteľstva poslanci schválili nové znenie Všeobecne záväzného nariadenia (VZN) o prideľovaní nájomných bytov pre sociálne účely vo vlastníctve mesta Žilina. Upravuje existujúce znenie VZN z roku 2019 s neskoršími doplneniami a zosúlaďuje VZN s národnou legislatívou platnou od januára 2021. Zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní priniesol totiž zmenu výšky hranice mesačného príjmu a okruh oprávnených osôb, ktorým sa poskytuje bývanie z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Autor: MB

Aký je limit príjmu pre pridelenie mestského nájomného bytu pre sociálne účely?

Oprávnenou fyzickou osobou v nájomnom byte je fyzická osoba podľa § 22 zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov. Oprávnenou fyzickou osobou je teda:

a) osoba, ktorej mesačný príjem spolu s mesačným príjmom ostatných osôb žijúcich v byte je **najviac vo výške trojnásobku životného minima,**
b) osoba, ktorej mesačný príjem spolu s mesačným príjmom ostatných osôb žijúcich v byte je **najviac vo výške štvornásobku životného minima, ak osoba žijúca v byte je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, ide o osamelého rodiča s nezaopatreným dieťaťom,** alebo aspoň jedna z osôb žijúcich v byte zabezpečuje zdravotnú starostlivosť, sociálne a ďalšie služby vo verejnom záujme, vzdelávanie, kultúru alebo ochranu obyvateľov obce a
c) **osoba, ktorá žije v byte sama** a ktorej mesačný príjem je najviac **vo výške štvornásobku životného minima.**

Mesačný príjem žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb nemôže byť však nižší ako 70 % životného minima platného k 31. decembru kalendárneho roka predchádzajúceho roku, v ktorom vznikne nájom bytu.

Mestský nájomný **byt bude po novom možné prideliť žiadateľom aj v špeciálnych prípadoch hodných osobitného zreteľa**. K nim môžu patriť osoby, ktoré sa významným spôsobom podieľajú na rozvoji mesta alebo tie, ktoré v dôsledku mimoriadnej havarijnej situácie prišli o bývanie. Ďalšie výnimky tvoria napríklad osoby žijúce v byte s ťažko postihnutou osobou alebo osamelí rodičia s nezaopatrenými deťmi. Nájomná zmluva môže byť s nimi uzatvorená iba po dobu trvania dôvodov osobitného zreteľa, najviac však na 1 rok.

Žiadatelia o pridelenie mestského nájomného bytu pre sociálne účely sú po splnení kritérií zapísaní do poradovníka žiadateľov. **K 31. marcu 2021 bolo v poradovníku žiadateľov o byt 203 žiadostí**, priemerná doba čakania na pridelenie bytu je 2 – 4 roky. Mesto Žilina spravuje celkovo 1 125 nájomných bytov pre sociálne účely, a to najmä v lokalite Hájik a Staré mesto.

Čo je nové vo VZN o prideľovaní mestských nájomných bytov?

Ďalšou zmenou, ktorú si vyžiadala prax prideľovania bytov, je **zmena v striktnej závislosti izbovosti** (počtu izieb v byte) **od počtu osôb v domácnosti** v prideľovaných bytoch.

V pôvodnom VZN z roku 2019 bola určená maximálna izbovosť podľa počtu osôb tvoriacich spoločnú domácnosť, a to 1 – 2-členná domácnosť maximálne 1-izbový byt, 3 – 4-členná domácnosť maximálne 2-izbový byt, 5 a viacčlenná domácnosť maximálne 3-izbový byt.

O výnimke z maximálnej izbovosti vo výnimočných prípadoch môže po novom rozhodnúť Komisia sociálna, zdravotná a bytová, pričom zohľadní závažnosť situácie žiadateľov o mestský nájomný byt, a to najmä s dôrazom na osoby so zdravotným postihnutím, rodiny s deťmi či na osamelých rodičov.

Nové znenie VZN jasne definuje aj **dobu trvania nájmu** vo všetkých nájomných bytoch pre sociálne účely vo vlastníctve mesta Žilina na maximálne 3 roky. Prvé pridelenie je možné vždy len na dobu 1 roka. **VZN ruší možnosť uzavrieť nájomnú zmluvu na dobu neurčitú**.

Kto môže požiadať o pridelenie nájomného bytu?

O pridelenie mestského nájomného bytu môže požiadať **fyzická plnoletá osoba s trvalým pobytom na území mesta Žilina** najmenej 3 roky, ktorá má ku dňu podania žiadosti **uhradené záväzky voči mestu Žilina** (vrátane všetkých osôb, ktoré budú žiť v spoločnej domácnosti so žiadateľom, napr. daň z nehnuteľností, poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a iné) **a žiadateľ ani osoby uvedené v žiadosti** nie sú nájomcom bytu vo vlastníctve mesta Žilina alebo **nie sú vlastníkom alebo podielovým spoluvlastníkom akéhokoľvek bytu alebo rodinného domu.**

Žiadosť o pridelenie nájomného bytu žiadateľ podáva na predpísanom tlačive, ktoré bude obsahovať podrobné informácie o majetkových pomeroch, súčasnej bytovej, sociálnej, zdravotnej, rodinnej a finančnej situácii žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb vrátane detí, ktoré si môže žiadateľ prevziať na Mestskom úrade v Žiline. Tlačivá sú taktiež zverejnené na oficiálnej stránke mesta Žilina – ***www.zilina.sk.*** Vyplnenú žiadosť o pridelenie nájomného bytu môže žiadateľ zaslať poštou, elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom alebo osobne podať na Mestskom úrade v Žiline. Byt je oficiálne pridelený podpisom nájomnej zmluvy.

Aké sú pravidlá prideľovania nájomných bytov vo vlastníctve mesta Žilina?

Nájomné byty vo vlastníctve mesta Žilina sú prideľované nasledovne:

a) 50 % z aktuálne voľných prideliteľných nájomných bytov sú prideľované podľa poradia v poradovníku žiadateľov o pridelenie nájomného bytu a

b) 50 % z aktuálne voľných prideliteľných nájomných bytov sú prideľované na základe odporúčaní Komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej.

Zamestnanci odboru sociálneho a bytového posúdia zaevidované žiadosti o pridelenie nájomného bytu z poradovníka, kde zohľadňujú závažnosť situácie žiadateľov, a to najmä **s dôrazom na cieľové skupiny – rodiny s deťmi, osamelých rodičov, osoby so zdravotným postihnutím, seniorov, obete domáceho násilia, mládež opúšťajúca inštitucionálnu či pestúnsku starostlivosť a osoby zabezpečujúce zdravotnícku starostlivosť, sociálne a všeobecne prospešné služby, vzdelávanie, kultúru alebo ochranu obyvateľov.**

Na základe posúdenia zamestnanci odboru sociálneho a bytového vyberú 20 najurgentnejších žiadostí z platného poradovníka, ktoré predložia členom Komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej na posúdenie pre urgentné pridelenie bytu. Rozhodnutie o pridelení spočíva teda na komisii a deje sa odborne a transparentne na základe komisiou dohodnutých kritérií. Komisiu tvoria poslanci mestského zastupiteľstva a odborníci pracujúci v sociálnej oblasti.

Začala sa revitalizácia vnútrobloku na Fatranskej ulici

V polovici apríla sme odštartovali práce na revitalizácii verejného priestoru na sídlisku Vlčince. Projekt za viac ako 340 000 eur zlepší vybavenosť vnútrobloku a odstránia sa viaceré nedostatky, ktoré časom vznikli. Práce potrvajú do konca roka v závislosti od poveternostných podmienok.

Autor: AB

Revitalizácia sa zameria predovšetkým na obnovu chodníkov a existujúcich asfaltových plôch, obnovu a doplnenie mobiliáru (smetné nádoby, lavičky, ležadlá) či vytvorenie zelených parkovacích zábran. Pribudnú aj stojany na bicykle či knižná búdka. Obnovou prejdú i detské ihriská, pieskoviská a zrevitalizuje sa kruhové pieskovisko.

V projekte sa myslelo aj na športovcov, pričom dôjde k oprave športových plôch – výmena herného povrchu, farebný náter, doplnenie herných prvkov (tyče na volejbal, streetballový kôš, stoly na stolný tenis). Na existujúcom chodníku v tvare osmičky vznikne cyklo/in-line okruh pre deti s terénnou vlnou, pumptrack dráhou, slalomom a drevenou prekážkou. Na cvičenie budú môcť obyvatelia využiť aj parkúrové cvičisko a workout, ktoré sa vybuduje na existujúcej spevnej ploche, kde je navrhnutý nový asfaltový povrch a dopadové plochy z recyklovanej pryže.

V priestore za parkovacím domom bude vytvorená relax/piknik zóna s ležadlami, paletovými mobilnými stolmi a sedením. Seniori budú môcť využiť aj dva šachové stolíky. Na históriu letiska, ktoré sa kedysi nachádzalo v tejto lokalite, bude odkazovať umelecký prvok v podobe skulptúry.

Dôležitou súčasťou revitalizácie je výsadba zelene, kde k existujúcej výsadbe pribudnú ďalšie listnaté a ihličnaté stromy, kry a popínavá zeleň tvoriaca proti graffiti úpravu parkovacieho domu. Zeleň splní aj zatemňovaciu funkciu v prípade drevených prvkov, ktoré slúžia ako hravé „tunely“ na cyklodráhe. Na dvoch miestach vo vnútrobloku budú taktiež situované kompostéry a bylinkové záhradky.

V týchto dňoch môže vašu domácnosť navštíviť zamestnanec Štatistického úradu SR

Štatistický úrad Slovenskej republiky uskutočňuje od 15. apríla do 31. júna 2021 zisťovanie o využívaní informačných a komunikačných technológií v domácnostiach a u jednotlivcov.

Autor: KŠ

Cieľom tohto štatistického prieskumu je zistiť úroveň vybavenosti domácností informačnými a komunikačnými technológiami. Zároveň úrad zisťuje úroveň znalostí a zručností obyvateľstva vo využívaní týchto technológií.

Do zisťovania bolo zapojených 5 060 domácností z viac ako 170 obcí a miest, medzi ktorými je aj Žilina. V tomto období navštívi vybrané domácnosti zamestnanec Štatistického úradu SR poverený funkciou opytovateľa, ktorý je povinný preukázať sa osobitným poverením. Všetky informácie a názory, ktoré domácnosti úradu poskytnú, sú chránené, nezverejňujú sa a slúžia výlučne pre potreby štátnej štatistiky.

Podrobnejšie informácie sa môžete dozvedieť na webovej stránke Štatistického úradu:

infolinka: 041/511 32 10,

internetová stránka: www.statistics.sk.

Asistované sčítanie obyvateľstva

Obyvatelia, ktorí z objektívnych dôvodov nemali možnosť alebo schopnosť zúčastniť sa sčítania obyvateľov samostatne do konca marca, tak môžu ešte urobiť prostredníctvom asistovaného sčítania.

Autor: MB

Asistované sčítanie začalo 3. mája a potrvá do 13. júna 2021. Po tomto termíne bude sčítanie obyvateľov ukončené.

Mesto Žilina pre účely asistovaného sčítania zriadilo 12 stacionárnych miest, ktoré sa nachádzajú vo viacerých častiach mesta. Každé pracovisko je vybavené počítačom a asistentom, ktorý pomôže ľuďom so sčítaním.

Pre ľudí so zníženou mobilitou, ktorí sa nebudú môcť dostaviť na stacionárne kontaktné miesto, budú k dispozícii mobilní asistenti sčítania. Tí navštívia konkrétneho obyvateľa v jeho domácnosti a pomôžu mu so sčítaním **až po tom, čo o túto službu sám telefonicky požiada.** Upozorňujeme Žilinčanov, že v súvislosti so sčítaním žiadni sčítací komisári domácnosti svojvoľne nenavštevujú.

Telefónne číslo pre objednanie služby mobilného asistenta bude zverejnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky **na stránke: www.scitanie.sk.**

Je potrebné opätovne zdôrazniť, že sčítanie je zákonnou povinnosťou, ktorej nesplnenie je sankcionované pokutou až do výšky 250 EUR.

Adresy stacionárnych miest spolu s prevádzkovými hodinami uvádzame v grafike.

SODB 2±21

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

? čo potrebujete vedieť

Sčítanie je dôležité, aby sme vedeli, koľko ľudí žije na Slovensku.

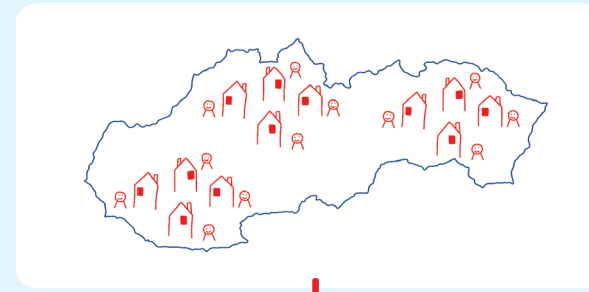

Dostaneme viac informácií aj o tom, kde ľudia žijú a v akých podmienkach.

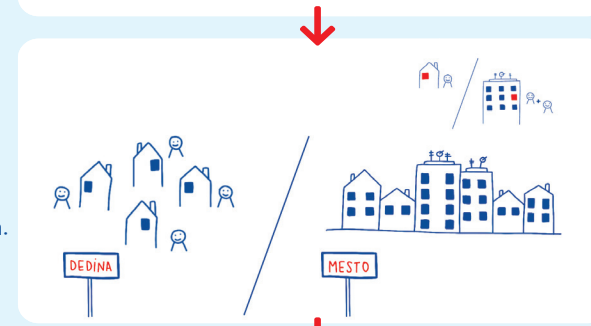

Sčítanie sa robí podľa zákona.

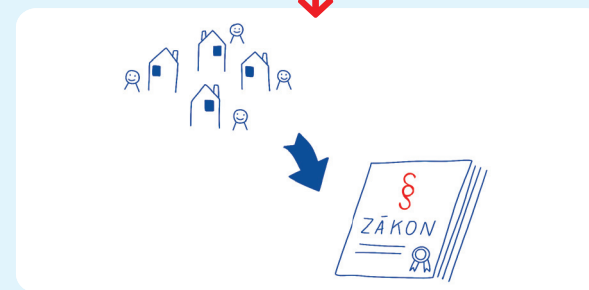

Označenie kontaktného miesta	Adresa kontaktného miesta	Prevádzkové hodiny				
		PO	UT	ST	ŠT	PIA
BC Centrum Poštová	Poštová 1, 010 08 Žilina	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00
Komunitné centrum Bratislavská	Bratislavská 8612/38A, 010 01 Žilina	14.30 -16.30	14.30 -16.30	14.30 -16.30	14.30 -16.30	14.30 -16.30
Kultúrny dom Bytčica	Dlhá 1/1, 010 09 Žilina – Bytčica	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00
Kultúrny dom Trnové	Dolná Trnovská 1/5, 010 01 Žilina – Trnové	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00
Mestský úrad v Žiline – 1	Námestie obetí komunizmu 3350/1, 011 31 Žilina	08.00 -12.00	08.00 -12.00	08.00 -12.00	08.00 -12.00	08.00 -12.00
Mestský úrad v Žiline – 2	Námestie obetí komunizmu 3350/1, 011 31 Žilina	12.00 -16.00	12.00 -16.00	12.00 -16.00	12.00 -16.00	12.00 -16.00
Považské múzeum – Budatínsky hrad	Topoľová 1/14, 010 03 Žilina – Budatín	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00	14.00 -18.00
Základná škola s materskou školou Gaštanová	Gaštanová 3136/56, 010 07 Žilina	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00
Základná škola Hájik	Námestie mladosti 3467/1, 010 15 Žilina	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00	13.00 -17.00
Základná škola s materskou školou Bánová	Do Stošky 231/8, 010 04 Žilina – Bánová	13.30 -17.30	13.30 -17.30	13.30 -17.30	13.30 -17.30	13.30 -17.30
Krajská knižnica v Žiline – 1	Antona Bernoláka 3481/47, 010 01 Žilina	09.30 -13.00	09.30 -13.00	09.30 -13.00	09.30 -13.00	09.30 -13.00
Krajská knižnica v Žiline – 2	Antona Bernoláka 3481/47, 010 01 Žilina	13.00 -16.30	13.00 -16.30	13.00 -16.30	13.00 -16.30	13.00 -16.30

Žilina bude mať nové technické služby

Mesto Žilina bude mať nové technické služby. Dokumenty potrebné na vznik súkromnej spoločnosti, ktorej zakladateľom bude mesto Žilina so stopercentným obchodným podielom, budú schvaľované na júnovom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Žiline.

Autor: VM

Rozhodli o tom mestskí poslanci na svojom rokovaní dňa 27. apríla. Dôvodom na založenie technických služieb je dlhodobý zámer samosprávy na lepšiu správu verejného priestoru v Žiline.

Poslanci na poslednom zasadnutí mestského zastupiteľstva zároveň poverili primátora mesta vypísať výberové konanie na obsadenie funkcie konateľa spoločnosti Technické služby mesta Žilina, s. r. o. tak, aby bolo možné návrh na vymenovanie konateľa predložiť mestskému zastupiteľstvu na schválenie v júni.

Správa verejného priestoru zahŕňa čistenie ciest, chodníkov, cyklotrás, verejných priestranstiev mesta, úpravu trávnatých plôch, ošetrovanie drevín, porastov v meste a tiež správu objektov mesta, ako sú detské ihriská, mobiliár a zástavky MHD. V súčasnosti tieto činnosti pre mesto zabezpečuje šesť zmluvných spoločností a ročné náklady sú vyše 3,1 mil. eur. Externé spoločnosti majú rôzne zmluvné podmienky, ktoré už nereflektujú aktuálne požiadavky.

Súčasné zmluvy napríklad nedostatočne pokrývajú legislatívne požiadavky, keďže boli vytvorené ešte pred účinnosťou noviel zákonov, ktoré sa starostlivosti o verejné priestranstvá dotýkajú. Mesto zároveň upozorňuje na neustálu zmenu a rozširovanie verejných priestranstiev v správe mesta a na to, že niektoré činnosti zmluvy s dodávateľmi nepokrývajú, napríklad čistenie prístreškov MHD, komplexnú dažďovú kanalizáciu a komunikačnú sieť. Problémom je aj nedostatočná flexibilita či koordinácia jednotlivých dodávateľov pri výkone prác a ich následná kontrola.

Mesto bude čerpať úver na financovanie investičných akcií

Mesto Žilina bude v najbližších rokoch financovať väčšie investičné akcie prostredníctvom úverových zdrojov. O prijatí úveru vo výške 6,5 mil. eur rozhodli žilinskí mestskí poslanci na poslednom rokovaní zastupiteľstva Úver od Prima banky, ktorá pre mesto ponúkla najvýhodnejšie podmienky, bude samospráva splácať 15 rokov.

Autor: VM

Prijatie úveru umožňuje podľa stanoviska útvaru hlavného kontrolóra aj priaznivá finančná situácia mesta. Úverová zadlženosť je na hranici 25 percent bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Po prijatí úveru dlh mesta mierne presiahne 25 miliónov eur.

Z čerpaného úveru chce mesto zafinancovať napríklad rekonštrukciu Nového Bulváru v hodnote 2,5 mil. eur. V pláne je aj majetkové vysporiadanie verejného osvetlenia za celkom milión eur. Ďalšie financie si vyžiada projektová dokumentácia na rekonštrukciu mestskej pamiatkovej rezervácie a tiež Námestia Andreja Hlinku. V pláne väčších investičných akcií sú aj stavebné úpravy budovy bývalej Základnej školy Hollého pre potreby materskej školy za 725-tisíc eur a druhá etapa kanalizácie v Považskom Chlmci.

Prostriedky z úveru chce žilinská samospráva využiť aj na ostatné investičné akcie a na nákup nehnuteľností do svojho vlastníctva, ktoré budú schválené mestským zastupiteľstvom.

Od júla budú môcť Žilinčania využívať novú mestskú knižnicu

Žilinská samospráva zriadi novú mestskú knižnicu. O zriadení príspevkovej organizácie mesta rozhodlo na poslednom rokovaní dňa 27. apríla Mestské zastupiteľstvo v Žiline.

Autor: VM

Primátora mestskí poslanci poverili zabezpečiť potrebné právne úkony pred vznikom knižnice a vypísať výberové konanie na obsadenie pracovnej pozície jej riaditeľa.

Nová žilinská mestská knižnica vznikne zo šiestich pobočiek nachádzajúcich sa na sídliskách Vlčince, Hájik, Solinky a v Bytčici, Strážove a v Trnovom, ktoré donedávna prevádzkovala Krajská knižnica v Žiline.

Žilinský samosprávny kraj oznámil, že má od 1. júla záujem zefektívniť prácu krajskej knižnice a jej činnosť sústrediť len v centrálnej budove. Pobočky knižnice následne prevezme pod svoju správu mesto Žilina, aby zachovalo uvedenú službu pre občanov.

V minulom roku malo šesť pobočiek krajskej knižnice 1 626 registrovaných používateľov, počet výpožičiek dosiahol takmer 90-tisíc a počet návštevníkov viac ako 23-tisíc ľudí.

Nový personál knižnice by mali tvoriť piati zamestnanci, z ktorých budú dvaja knihovníci. Celkové finančné náklady na prevádzku Mestskej knižnice Žilina sú predbežne naplánované na 125-tisíc eur ročne.

DISTRIBÚCIA ŠTARTOVACÍCH BALÍČKOV NA KUCHYNSKÝ BIOODPAD

Pred Vianocami mesto rozdalo štartovacie balíčky určené na triedenie kuchynského bioodpadu obyvateľom sídliska Hájik a Hliny I – VIII. Od 26. apríla do 14. mája sa podľa rozpisu rozdávajú balíčky obyvateľom Vlčiniec, Soliniek a tým, ktorí bývajú na Bôriku a v Starom meste.

Termín od 17. do 22. mája je určený pre všetkých, ktorí si nestihli vyzdvihnúť štartovací balíček v riadnom termíne. Platí to nielen pre obyvateľov Vlčiniec, Soliniek, Bôrika a Starého mesta, ale aj pre ľudí z Hájika a Hlín I – VIII, ktorí nestihli svoj termín pred Vianocami.

VYZDVIHNITE SI SVOJ ŠTARTOVACÍ BALÍČEK

Štartovací balíček obsahuje tri praktické pomôcky.
Prvou je košík na kuchynský odpad, ďalej 24 kusov biologicky rozložiteľných vreciek a návod na triedenie tohto druhu odpadu.

ODOVZDÁVANIE SA BUDE KONAŤ V **AREÁLI MESTSKEJ KRYTEJ PLAVÁRNE ŽILINA (UL. VYSOKOŠKOLÁKOV 8)**, VCHOD NA KÚPALISKO – Z BOKU AREÁLU PRI PREDAJNI FARBY-LAKY **V PRACOVNÝCH DŇOCH OD 14.00 HOD. DO 18.00 HOD.**

HARMONOGRAM ODOVZDÁVANIA ŠTARTOVACÍCH BALÍČKOV NA MÁJ 2021:

SOLINKY

Ulice písmeno B, C – 3. 5 .2021
Ulice písmeno D, G – 4. 5. 2021
Ulice písmeno J, L – 5. 5. 2021
Ulice písmeno O, P – 6. 5. 2021
Ulice písmeno S, Z – 7. 5. 2021

BÔRIK

Ulice od písmena A po M – 10. 5. 2021
Ulice od písmena N po Z – 11. 5. 2021

STARÉ MESTO

Ulice od písmena A po J – 12. 5. 2021
Ulice od písmena K po N – 13. 5. 2021
Ulice od písmena O po Z – 14. 5. 2021

TÍ, KTORÍ TERMÍN NESTIHLI

od 17. do 21. 5. 2021 v čase 14.00 - 18.00 hod. / 22. 5. 2021 v čase 9.00 - 12.00 hod.

POZNÁMKA: NA SÍDLISKU VLČINCE SA KONALA DISTRIBÚCIA V MESIACI APRÍL OD 26. 4. DO 30. 4. 2021.

AKO SPRÁVNE TRIEDIŤ KUCHYNSKÝ BIOODPAD?

AK BÝVAM V PANELÁKU

Čo môžem vyhadzovať do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- mäsové a mliečne výrobky,
- potraviny po dátume spotreby,
- menšie kosti (kuracie, rybacie),
- zvyšky ovocia a zeleniny,
- pečivo a cestoviny,
- škrupiny z vajec,
- kávová usadenina, vrecká alebo sypaný čaj,
- zvyšky vareného jedla, scedené zvyšky z polievok,
- zvyšky izbových rastlín či kytíc.

Čo nepatrí do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- oleje,
- zvyšky jedla v obaloch,
- mŕtve telá zvierat, zvierací trus,
- veľké kosti (hovädzie, bravčové),
- tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky).

Štartovací balíček dostanú iba domácnosti žijúce v paneláku a bytových domoch. Balíček nie je určený pre domácnosti v rodinných domoch, pretože tam je viac miesta aj možností, ako takýto odpad triediť. Navyše rodinné domy dostali v minulosti od mesta kompostéry, ktoré sa čiastočne môžu využívať aj na likvidáciu kuchynského bioodpadu.

AK BÝVAM V RODINNOM DOME

Triediť kuchynský bioodpad môžu aj ľudia, ktorí žijú v rodinných domoch. Kontajnery na tento druh odpadu pribudnú aj v mestských častiach s rodinnými domami. Avšak je tu jeden rozdiel oproti triedeniu v paneláku. Obyvatelia rodinných domov môžu na veľkú časť svojho kuchynského bioodpadu aj naďalej využívať kompostér vo svojej záhrade.

Čo budem aj naďalej vyhadzovať do kompostéra vo svojej záhrade:

- zvyšky ovocia a zeleniny,
- pečivo a cestoviny,
- škrupiny z vajec,
- kávová usadenina, vrecká alebo sypaný čaj,
- zvyšky vareného jedla, scedené zvyšky z polievok,
- zvyšky izbových rastlín či kytíc,
- zvierací trus.

Čo môžem vyhadzovať do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- mäsové a mliečne výrobky,
- potraviny po dátume spotreby,
- menšie kosti (kuracie, rybacie).

Čo nepatrí do kontajnera na kuchynský bioodpad:

- oleje (odovzdávame do zberného dvora alebo na Slovnaft pumpe),
- zvyšky jedla v obaloch (obaly triedime),
- mŕtve telá zvierat,
- veľké kosti (hovädzie, bravčové),
- tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky).

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE! Na triedenie kuchynského bioodpadu používajte výlučne biologicky rozložiteľné vrecká. Dajú sa bežne kúpiť v predajniach drogérie. Na tieto účely v žiadnom prípade nepoužívajte obyčajné plastové vrecia. Kuchynský bioodpad by ste plastovým vreckom úplne znehodnotili a skončil by na skládke odpadov medzi netriedenými smeťami.

SKLO – ZELENÝ KONTAJNER

TRIEDENIE A RECYKLÁCIA SKLA

VEDELI STE, ŽE...?

- Sklo sa v prírode rozkladá až 4 000 rokov.
- Recyklovaním skla šetríme energiu. Recykláciou 1 sklenenej fľaše sa ušetrí toľko energie, koľko by sme spotrebovali počas 25 minút za počítačom.
- Sklo je 100 % recyklovateľné. Môžeme ho recyklovať donekonečna bez straty kvality a čistoty.
- Recyklované sklo potrebuje na ohrev nižšiu teplotu ako sklo z primárnych materiálov, vďaka čomu ušetríme až 40 % energie.
- Sklo je najbezpečnejšie pre balenie a uchovávanie potravín. Na rozdiel od iných obalových materiálov sklo nevypúšťa žiadne látky do jedla a pitia.

ČO PATRÍ A NEPATRÍ DO SKLA?

ÁNO

Biele a farebné čisté sklo rôznej veľkosti (nevratné obaly z nápojov, poháre a pod.), črepy, úlomky tabuľového skla. Nálepky, etikety nie je potrebné odstraňovať, v procese recyklácie sa buď odseparujú, alebo spália pri tavení skla.

NIE

Znečistené sklo, sklo s prímesami alebo kombinované s iným materiálom, zrkadlá, bezpečnostné sklo, technické sklo, fľaše od chemikálií, keramika, porcelán, autosklo, žiarovky, plexisklo, TV obrazovky.

Ak na výrobu skla použijeme sklenené črepy, usporíme 1/4 sklárskych surovín (piesku, sódy, vápenca), 43 % energie a výrazne znížime vylučovanie oxidu uhličitého (CO^2) do ovzdušia.

?

Neviete, či daný odpad patrí alebo nepatrí medzi sklo?

Sledujte označenie na obale alebo internetovú stránku mesta. Nezabúdajte, že iba vytriedený odpad podlieha kontrole! Ak máte pochybnosti, radšej ho vytriedťe, ako ho poslať spolu so zmesovým odpadom rovno na skládku alebo do spaľovne!

Udalosť, ktorá zmenila históriu Žiliny

V máji si pripomenieme významnú udalosť, ktorá sa zapísala do histórie mesta a značne ovplyvnila aj vtedajší život Žilinčanov. Udelením výsad Privilegium pro Slavis došlo k zrovnoprávneniu Nemcov a Slovákov žijúcich na území mesta. O návšteve uhorského kráľa Ľudovíta I. Veľkého v Žiline, ako aj o udelení výsad sme sa rozprávali s Milošom Dudášom, riaditeľom Krajského pamiatkového úradu Žilina.

Autor: AB

ZAUJÍMAVÁ OSOBNOSŤ MEDZI NAMI

doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc.

Vyštudoval Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave (1989). V roku 2013 získal titul docent na Fakulte architektúry s habilitačnou prácou „Drevené artikulárne a tolerančné kostoly na Slovensku". Vyše dvadsať rokov pôsobí v oblasti ochrany pamiatok a pamiatkového fondu, v súčasnosti ako riaditeľ Krajského pamiatkového úradu Žilina. Bližšie sa venuje ľudovej a drevenej sakrálnej architektúre. Niekoľko rokov pracuje aj ako pedagóg na Fakulte humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline.

1. V piatok 7. mája 2021 uplynie presne 640 rokov od okamihu, keď mesto Žilina navštívil uhorský kráľ Ľudovít I. Veľký z rodu Anjou. Čo sa vám pri tomto dátume vybaví?

Tento dátum nie je dnes všeobecne známy, a to ani pre obyvateľov samotnej Žiliny. No meno panovníka Ľudovíta I. Veľkého azda áno, a to predovšetkým v spojení so známym „Privilégiom pro Slavis". Mimochodom, pravdepodobne on a jeho otec, Karol Róbert z Anjou, boli jediní uhorskí panovníci, ktorí osobne navštívili toto mesto.

2. Do akého mesta prišiel uhorský kráľ Ľudovít?

Prišiel do mesta, ktoré sa len pred niekoľkými desaťročiami nanovo sformovalo. Zásluhu na tom mali predovšetkým nemeckí kolonisti, ktorí mu vtlačili súčasnú urbanistickú podobu. Charakterizuje ju oválny pôdorys, ktorý chránili vodné priekopy a drevozemné valy. Jeho jadro tvorilo trhové, takmer štvorcové, námestie s rozmerom cca 100 x 100 m, kde každú stranu delilo desať parciel. Tam v tom čase stáli najmä drevené prízemné a len výnimočne kamenné poschodové domy.

3. Listina, ktorou Ľudovít I. Veľký zrovnoprávnil rozhádaných Slovákov a Nemcov na stredovekej žilinskej radnici, sa tradične nazýva "Privilegium pro Slavis" (Privilégium pre Slovákov). Je toto označenie korektné?

Neviem presne posúdiť, či predmetné pomenovanie je z historického hľadiska úplne správne, nie som vzdelaním historik a človek, ktorý by sa osobitne venoval či špecializoval na obdobie stredoveku. Podľa môjho názoru sa tento názov už v odbornej i laickej verejnosti celkom vžil a nebolo by najšťastnejšie ho nejako meniť či razantnejšie upravovať.

4. Aký je váš postoj k pôsobeniu Anjouovcov v Uhorsku?

Myslím si, že pre krajinu boli veľkým prínosom, a to nielen preto, že stabilizovali politickú moc a poriadok v Uhorsku, ale aj preto, že vo veľkej miere podporovali rozvoj miest a zásadným spôsobom prispeli k rozvoju obchodu a remesiel. Uhorsko v storočí, keď sedeli na jeho tróne, bolo európskou veľmocou.

ANKETA

Ani veľký hospodársky rast mesta ako celku nie je zárukou, že sa medzi jednotlivými ľuďmi neobjaví závisť, netolerancia a nenávisť podobne ako medzi rozhádanými Slovákmi a Nemcami v mestskej rade stredovekej Žiliny pred 640 rokmi. Opýtali sme sa na spôsoby riešenia konfliktov dnešných poslancov:

1. Akým spôsobom najčastejšie prekonávate názorové rozdiely medzi vami a okolím?
2. Existujú aj dnes nejaké nepísané pravidlá, ktoré by mali poslanci dodržiavať?
3. Kto by mal dnes nahradiť autoritu kráľa v sporoch medzi rozhádanými politikmi?

Z 31 opýtaných poslancov nám na otázky odpovedali 4 poslanci, ktorých odpovede si môžete prečítať nižšie:

PaedDr. Ľudmila Chodelková:

1) Názor si vypočujem, porozmýšľam o ňom a ak je racionálny, tak prehodnotím svoje vnímanie a postoj.
2) Poslanci by mali byť vzorom a mali by plniť aj nepísané pravidlá.
3) Ak to nezvláda kráľ, tak treba osloviť mediátora.

Mgr. Vladimír Randa:

1) Názorový rozdiel je výsadou demokracie a slobody. Samozrejme, omnoho ťažšie je, keď sú veľké názorové rozdiely v skupine ľudí, ktorí sa musia na niečom dohodnúť. Naučil som sa, že keď budeme vždy zásadne trvať na svojom názore, tak sa nedohodneme. Ak sa nedohodneme, tak výsledkom bude, že nič nevyriešime. Ak nič nevyriešime, tak je otázne, načo sme v politike. Na druhej strane, niekedy treba zásadne trvať na svojom názore. A nájsť ten správny pomer medzi týmito dvoma polohami je asi tá najťažšia úloha.
2) V žiadnom prípade by sa nemali urážať a používať hrubý jazyk, naopak, svojím vystupovaním kultivovať verejnú diskusiu.
3) Nikto. Demokracia má dostatok svojich mechanizmov na to, aby spory časom vyriešila. Nepotrebuje žiadneho osvieteného, kompetenčne nadradeného človeka.

Mgr. Dominik Hriník:

1) Čo sa týka práce poslanca, ale aj bežného života, tak sa stretneme s veľa názorovými pohľadmi. Dôležité je, aby názory boli racionálne a podnetné. Vtedy môžu priniesť do diskusie nový pohľad, na základe ktorého sa môžeme dopracovať k lepšiemu výsledku. Forma diskusie a argumentácie je tá vhodná forma na prekonávanie názorových rozdielov, samozrejme, na to treba veľa trpezlivosti a pochopenia.
2) Samozrejme, máme tu zákon o obecnom zriadení, ktorý majú poslanci dodržiavať. Čo sa týka nepísaných pravidiel, tak je dôležité, aby hájili občanov mesta, boli im nápomocní a robili dôležité rozhodnutia pre kvalitnejší rozvoj mesta.
3) Z historického hľadiska doby od 14. storočia sa veľa zmenilo, zanikla monarchia, patrili sme do rôznych územných celkov a mali sme tu rôzne formy vlády, ktoré ovplyvnili zásadne spoločnosť na našom území. Dnes je situácia iná ako v minulosti, rozhoduje hlavne princíp ideového pluralizmu, ktorý je dôležitý v demokratickej spoločnosti rozvíjajúcej sa u nás, či už s väčšími alebo menšími prestávkami, približne 100 rokov. Takže v uvedomelej demokratickej spoločnosti nepotrebujeme niekoho, kto vyrieši spory medzi politikmi, ale na základe názorových konfrontácií by mali politici nájsť to najideálnejšie riešenie pre obyvateľov, ktorých zastupujú, a nepozerať sa na osobné spory medzi sebou.

Ing. Ján Ničík:

1) Za najlepšiu cestu pri prekonávaní názorových rozdielov považujem trpezlivé vysvetľovanie svojich postojov. Zároveň musí byť človek otvorený aj k iným názorom a inému videniu sveta, ktoré môžu zmeniť jeho pohľad na vec.
2) Áno, existujú. Napríklad nerob to, čo nechceš, aby tebe robili iní.
3) Na kráľa sa už spoliehať nemôžeme, naše hádky si musíme rozsúdiť sami. Žijeme v demokracii, mali by sme byť schopní akceptovať názor väčšiny, ak sme sa k tomuto názoru dopracovali spravodlivo a čestne.

O spravodlivosti, tolerancii a kompromisoch

7. mája 1381 navštívil Žilinu uhorský, poľský a dalmátsky kráľ Ľudovít I. Veľký. Pri príležitosti svojej osobnej návštevy mesta udelil privilégium pre žilinských Slovákov, v ktorom rozhodol o rovnakom zastúpení Slovákov a Nemcov v mestskej 12-člennej rade.

Autor: Ján Ničík

Tento dokument bol významný nielen pre stredovekých žilinských Slovákov v ich spore so žilinskými Nemcami, ale predstavuje aj jeden z najstarších písomných prameňov o slovenskej identite mestskej komunity vo vtedajšom Uhorsku. Paritné zastúpenie Nemcov a Slovákov bolo v Žiline starou obyčajou od čias založenia mesta. Málopočetní, ale bohatší Nemci však tento zvyk nie vždy dodržiavali, a tak boli Slováci, väčšinovo žijúci v meste aj okolí, ekonomicky a právne poškodzovaní.

Historické udalosti spred 640 rokov sa odohrali v dobách, ktoré sú nastaveniam našich dnešných životov v mnohých aspektoch vzdialené. Napriek tomu nám pripomínajú, že boj o spravodlivosť, schopnosť tolerovať druhých aj zložitá cesta k obojstranne akceptovaným kompromisom majú svoj zmysel v každom čase.

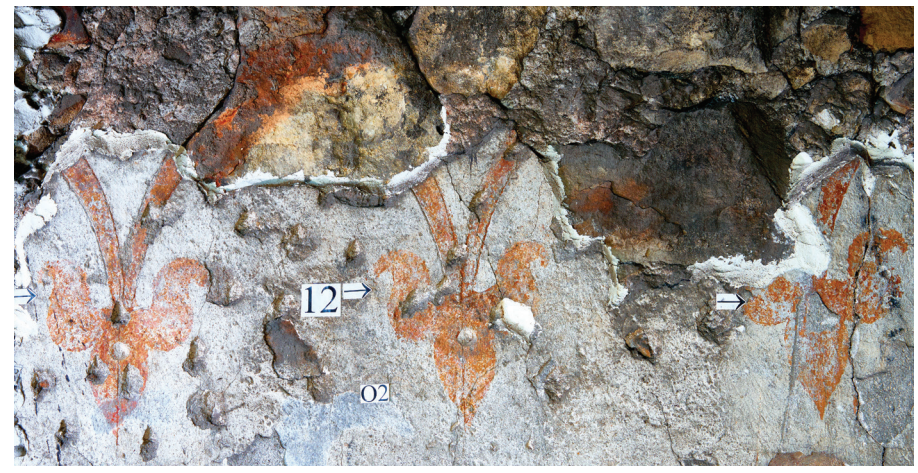

V Katedrále Najsvätejšej Trojice – v časti nad sakristiou, na severnom múre, sa nachádza vzácna stredoveká výmaľba anjouovských ľalií. Ide o jednu z mála vzácnych hmotných pamiatok týkajúcich sa Anjouovcov na území Žiliny. Pôvodne sa nachádzala v exteriéri, ale po úprave sakristie sa dostala do interiéru, do povalového priestoru.

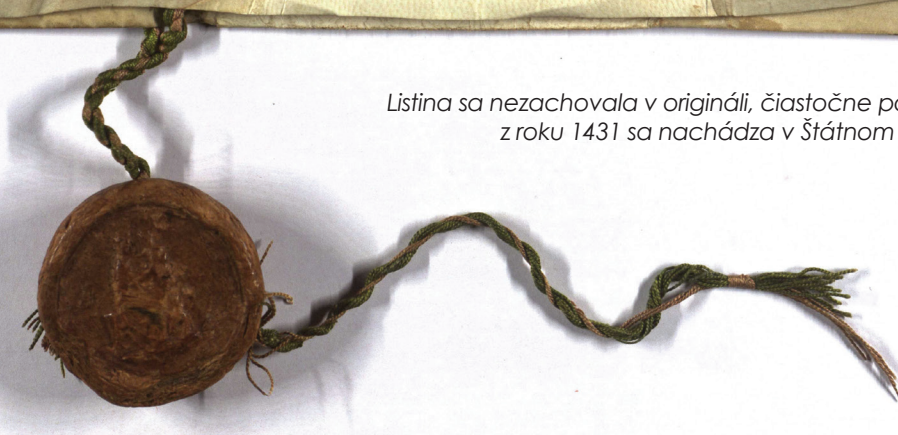

Listina sa nezachovala v origináli, čiastočne poškodený odpis z roku 1431 sa nachádza v Štátnom archíve v Bytči.

My, Ľudovít z Božej milosti kráľ Uhorska, Poľska, Dalmácie atď., dávajúc na pamäť obsahom prítomnej listiny oznamujeme všetkým, ktorých sa to týka, že zo strany Slovákov, našich mešťanov a hostí zo Žiliny, bola nášmu Majestátu predložená veľká sťažnosť, že podľa starého zvyku a výsad nášho mesta volaného Žilina z jednej strany medzi nimi a z druhej strany medzi našimi mešťanmi a hosťami Nemcami zo spomínanej Žiliny sa volili za prísažných mešťanov a do (mestskej) rady v rovnakom počte (Nemci a Slováci), ale teraz spomenutí Nemci, naši mešťania a hostia zo spomenutej Žiliny, sa zdráhajú pripustiť ich (Slovákov) zvolenie za prísažných mešťanov do rady mesta, hoci to tak vyžaduje starý zvyk a (udelené) výsady. Pretože oni (Slováci) rovnako poctivo a úplne platili, prispievali a poukazovali všetky dávky a dane, ako aj akékoľvek služby nám a našim županom, pre nich ustanoveným i tým, ktorí sa v budúcnosti ustanovia, tak isto ako menovaní Nemci, občania a hostia spomínanej Žiliny, preto (Slováci) poprosili náš Majestát, aby sme im primerane pomohli. A pretože Slováci, naši obyvatelia a hostia v menovanej Žiline, ale aj v tomto kraji sú početnejší ako naši mešťania a hostia Nemci, neodlišujú sa (od nich) pri platení dávok, daní a (poskytovaní) služieb a rovnako nám platia ako naši mešťania a hostia Nemci, preto z týchto dôvodov nám a našim barónom vyplýva, že by sa z našich mešťanov a hostí Slovákov z jednej strany a týchže našich a hostí Nemcov z druhej strany mali za prísažných mešťanov a do rady menovaného mesta voliť a pripustiť v rovnakom počte. Preto po zrelej úvahe s našimi barónmi, aby sa odstránil a vykorenil podklad (príčina) všetkých roztržiek a sporov medzi spomínanými našimi mešťanmi a hosťami Slovákmi z jednej strany a spomínanými mešťanmi a hosťami Nemcami z druhej strany a všetci mohli žiť v mieri a pokoji, nariaďujeme, aby sa spomedzi menovaných našich mešťanov a hostí (Slovákov) z jednej a našich mešťanov a hostí Nemcov z druhej strany za prísažných prísediacich volili a ustanovovali vždy osoby v rovnakom počte a aby sa menovaní naši mešťania a hostia Slováci sa tak isto ako menovaní naši mešťania a hostia Nemci stávali členmi rady spomenutého nášho mesta. Dané v spomínanej Žiline druhého dňa po sviatku svätého Jána pred (Latinskou) bránou, roku Pána tisíceho tristého osemdesiatehoprvého.

(Preklad z knihy R. Marsinu: História Žiliny – Žilina v listinách 1208 – 1438, Vydavateľstvo EDIS 2008)

Nevyužívaná mestská budova sa zmení na miesto pre dialóg o verejnom priestore

Pre budovu na Hornom vale 67, v ktorej sa minulý mesiac otvorili kancelárie Útvaru hlavného architekta, existuje dlhodobejší a širší zámer. Nevyužívané priestory v centre mesta sa postupne naplnia zaujímavými vzdelávacími a kultúrnymi iniciatívami a aktivitami. Jednou z nich je plánovaný projekt PASÁ:Ž - Platforma pre architektúru a občiansku participáciu, v rámci ktorej budú mať občania možnosť aktívne sa zapojiť do procesov tvorby verejného priestranstva a zlepšovania verejných služieb. Mesto totiž vníma nespokojnosť občanov so stavom verejného priestoru a touto problematikou sa intenzívne zaoberá.

Prvotná vizualizácia pre PASÁ:Ž po rekonštrukcii

Organizácia PASÁ:Ž sa bude tematicky orientovať na oblasti verejného priestoru, architektúry, urbanizmu, verejnej správy a občianskej participácie. Postupne sa stane dejiskom výstav, tvorivých dielní, prednášok expertov a vzdelávacích programov zameraných na tieto témy. Vznikne tak otvorená platforma pre dialóg medzi expertmi, úradníkmi a obyvateľmi mesta, s cieľom zvýšiť zapojenie občanov a miestnych komunít do tvorby verejného priestranstva a služieb. V priestoroch budovy je tiež plánovaná galéria zameraná na témy verejného priestoru, architektúry a urbanizmu, kaviareň s priestorom pre organizovanie verejných diskusií a iných podujatí, design shop či kancelárie, prednáškové a workshopové miestnosti pre budúcu organizáciu, ktorá bude v prípade získania titulu Európske hlavné mesto kultúry 2026 koordinovať celý projekt.

Projekt PASÁ:Ž vychádza z iniciatívy tímu pripravujúceho kandidatúru mesta na Európske hlavné mesto kultúry v úzkej spolupráci s Útvarom hlavného architekta. Celkový zámer súvisí so širšou ambíciou projektu Európske hlavné mesto kultúry orientovať sa na témy ako udržateľná tvorba mesta, verejný priestor, architektúra, dizajn, produkcia umenia a prepojenie umenia a vedy. Inšpiráciou pre takúto organizáciu sú mestské inštitúty fungujúce vo viacerých mestách, ako napr. Metropolitný inštitút Bratislava alebo CAMP – Centrum architektúry a mestského plánovania v Prahe. Mnohé témy, ktorými sa bude PASÁ:Ž zaoberať, sú veľmi aktuálne aj v širšom európskom kontexte, kde momentálne prebieha formovanie iniciatívy *Nový Európsky Bauhaus* venujúcej sa problematike tvorby udržateľných miest v Európe.

Budúce aktivity organizácie PASÁ:Ž predstavujú napr. workshopy pre odbornú verejnosť a pracovníkov verejnej správy na aktuálne témy, participatívne projekty pre zapájanie občanov do procesu plánovania mesta, vzdelávacie programy pre deti o architektúre či série tvorivých dielní a dočasných architektonických intervencií, ktoré budú mať za cieľ vytvoriť kvalitnejší verejný priestor a priniesť nový život do zanedbaných častí mesta. Súčasťou bude aj projekt s názvom Kreatívna byrokracia, ktorý bude pozostávať zo školení a tréningov pre zamestnancov verejných inštitúcií zameraných na inovatívne spôsoby tvorby mestských politík a zlepšovania verejných služieb.

Vedenie mesta Žilina sa zaviazalo, že projekt PASÁ:Ž bude realizovaný v najbližších rokoch bez ohľadu na výsledok v súťaži o titul Európske hlavné mesto kultúry. V najbližších mesiacoch je pripravovaná prezentácia výstupov projektu *Mestské zásahy Žilina 2026*, kde mali občania možnosť prihlásiť svoje vlastné riešenia pre zanedbané alebo nevyužívané verejné priestory či budovy v meste. Výsledkom iniciatívy *Mestské zásahy* je napríklad aj pripravovaná výstavba nového kreatívneho trhoviska. Na jeseň po čiastočnej rekonštrukcii priestorov na Hornom vale je plánovaná interaktívna výstava k pripravovanej kreatívnej a kultúrnej stratégii mesta *Kreatívna Žilina 2035*. Zároveň bude v priebehu roka 2021 vyhlásená verejná architektonická súťaž na celkovú rekonštrukciu budovy vzhľadom na jej plánované budúce funkcie.

Aktuálny stav priestorov

VÝZVA

NA ZNÍŽENIE VIZUÁLNEHO SMOGU

Vyzývame subjekty súkromného a verejného sektora i žilinskú verejnosť, aby nepodporovali veľkoplošné reklamné plochy (ako bilbordy) a obmedzili aj iné formy reklamy.

Nadmerná koncentrácia reklamy má negatívny vplyv na celkový dojem a atraktivitu mesta. Samospráva postupne odstraňuje nelegálne reklamné zariadenia na území mesta. Na komunikáciu s občanmi mesto ani mestské spoločnosti nevyužívajú veľkoplošné reklamné plochy.

Verejný priestor je odrazom spoločnosti. Pomôžte nám znížiť vizuálny smog a skrášliť Žilinu.

Pripomenuli sme si 76. výročie ukončenia 2. svetovej vojny

V piatok 30. apríla si pamiatku padlých vojakov na Vojenskom cintoríne na Bôriku uctili zástupcovia mesta Žilina, Žilinského samosprávneho kraja, Veľvyslanectva Ruskej federácie na Slovensku, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a 5. pluku špeciálneho určenia. Z dôvodu epidemiologických opatrení sa pietna spomienka konala bez účasti verejnosti.

Autor: KŠ

Deň 30. apríl 1945 sa navždy zapísal do dejín Žiliny ako deň oslobodenia mesta a definitívneho konca 2. svetovej vojny. Vojenský cintorín na Bôriku v Žiline je jedným z mnohých vojenských cintorínov na Slovensku. Pochovaných je na ňom 1 907 vojakov Červenej armády, ktorí padli v bojoch v okolí Žiliny a na severozápade Slovenska. Identifikovať všetkých padlých sa podarilo Slovenskému zväzu protifašistických bojovníkov v spolupráci s ruským veľvyslanectvom. Ich mená sú vyryté na pamätných tabuliach, ktoré sú umiestnené na cintoríne vedľa pamätníka.

Cintorín bol otvorený 30. apríla 1946 a od roku 1981 je zapísaný v zozname národných kultúrnych pamiatok.

Žilinský máj

Mesto Žilina si už niekoľko rokov pripomínajú tradíciu stavania mája. Žilinčania mohli zhliadnúť vysoký strom ozdobený pestrofarebnými stuhami cestou do školy či práce počas celého „mesiaca lásky" na Námestí Andreja Hlinku.

Autor: EL

V roku 2020 sa tento zvyk kvôli začínajúcemu šíreniu ochorenia COVID-19 neuskutočnil. V tomto roku však mesto Žilina pripravilo stavanie mája, ktoré sa vzhľadom k aktuálnej pandemickej situácii uskutoční bez verejnosti.

Podľa zvyklostí je máj výrazom úcty a lásky k dievčaťu a tiež je venovaný všetkým ženám zo širokého okolia súcim na vydaj. Dávna tradícia stavania májov tak v tomto roku neobíde ani naše mesto. Žilina bude súčasťou miest a obcí s májom, ktorý symbolizuje jar a obnovujúcu sa prírodu.

WINGS FOR LIFE WORLD RUN 2021

9. mája 2021 o 13.00 hod.

Žilina opäť aj tento rok pobeží s celým svetom pre dobrú vec. Behom podporíme tých, ktorí bežať nemôžu. 100 % zo štartovného vo výške 15 eur pôjde na podporu výskumu poranení miechy. Štartovať sa bude z Budatínskeho parku.

Ak chcete s celým svetom bežať práve u nás v Žiline, zaregistrujte sa, stiahnite si aplikáciu (App Run) do svojho mobilu a vyberte si lokalitu Žilina. Pre prvých prihlásených sú pripravené tričká s logom podujatia.

Tento pretek je špecifický v tom, že sa štartuje na celom svete v jednom momente, v Japonsku pri západe slnka, v USA pri východe slnka a u nás v Európe na pravé poludnie. Tak neváhajte, zapojte sa a podporte dobrú vec. Tešíme sa na vás.

Všetky informácie o podujatí a registrácii nájdete na:

https://www.redbull.com/sk-sk/navod-ako-sa-prihlasit-wings-for-life-world-run.

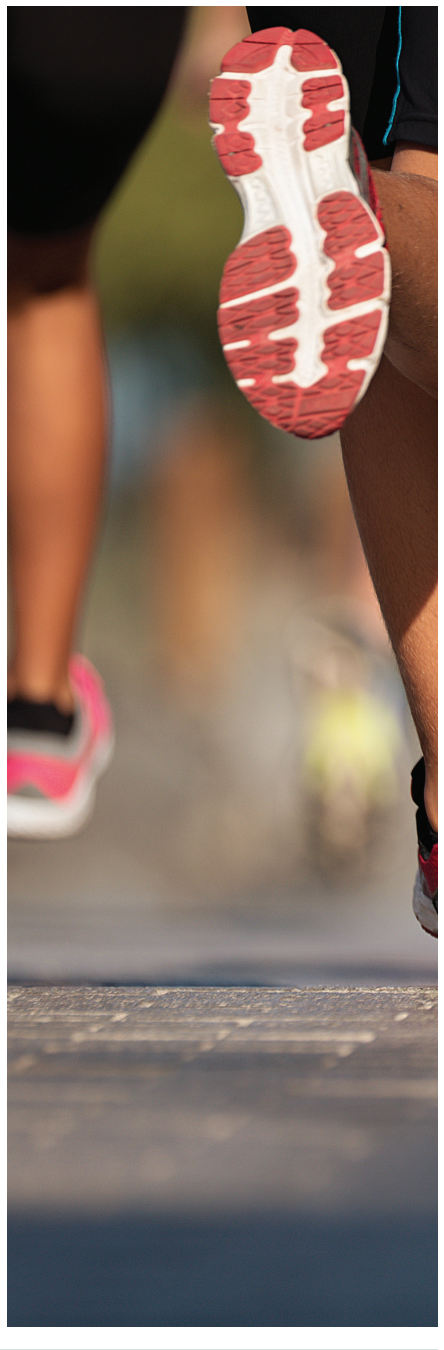

Mesto Žilina

Zápis detí do materských škôl

v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina
na školský rok 2021/2022 sa uskutoční

od 12. do 14. mája 2021

V uvedenom termíne budú riaditeľky, prípadne iní poverení pedagogickí zamestnanci dávať a preberať žiadosti od rodičov.

Bližšie informácie poskytnú aj pracovníci oddelenia školstva a mládeže na Mestskom úrade v Žiline na tel. č.: 041/70 63 402.

ROSENFELDOV PALÁC

program máj 2021

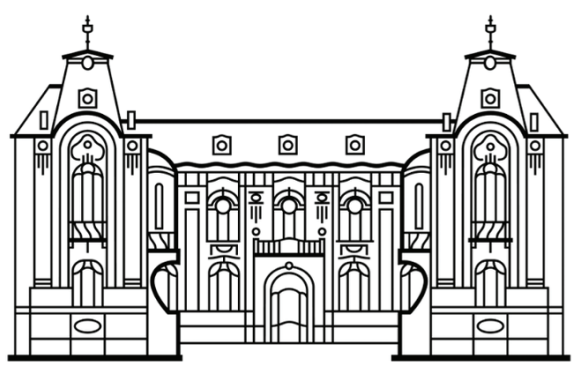

3. 5. SPRÍSTUPNENIE VÝSTAVY Ateliér mal+by Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave
Výstava študentiek a študentov Ateliéru mal+by Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave je ďalším spoločným vystúpením mimo akademického prostredia.

7. 5. 17.00 hod.
UVEDENIE KNIHY_ONLINE Noah / Vladimír Javorský
Prezentácia románu známeho žilinského scenáristu, dramaturga a spisovateľa Vlada Javorského.

11. 5. 17.00 hod.
PREDNÁŠKA_ONLINE O trailoch a trailovom bicyklovaní v Žiline
O rozvoji a budúcnosti trailového bicyklovania a budovania oficiálnych trailov s cyklistom Michalom Kolářom.

15. 5. 15.00 hod.
NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2021_ONLINE
Čítanie príbehov z knihy Hrôzostrašné rozprávky.
Noc v Rosenfeldovom paláci.

15. 5. 17.00 hod.
NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2021_NAŽIVO
Komentované prehliadky expozície Bábky v podkroví.
Účasť podmienená prihlásením.
Viac informácií na www.rosenfeldovpalac.sk.

27. 5. 19.00 hod.
KONCERT_ONLINE Romantizmus v hudbe 20. storočia
Vystúpia Miroslav Hanáček (flauta), Martina Turská (klavír), Emma Barčáková (flauta), Miroslava Turská (flauta) a Mária Šúňová (flauta).

Sledujte nás na sociálnych sieťach a buďte tak s nami aj v online priestore.
J. M. Hurbana 28, 010 01 Žilina, 041 764 9692, info@rosenfeldovpalac.sk, www.rosenfeldovpalac.sk,
www.facebook.com/rosenfeldovpalac, www.instagram.com/rosenfeldovpalac
Zmena programu vyhradená.

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA ŽILINA
ČÍSLO 5 ROČNÍK 3 | ZADARMO do každej schránky | www.zilina.sk Mesto Žilina

Adresa redakcie: Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Šéfredaktorka: Katarína Gazdíková
Redaktori: Erika Lašútová, Andrea Bialoňová, Vladimír Miškovčík, Kristína Šimurdová, Martina Brnčalová, Dávid Mičuch
Grafické spracovanie: Barbora Obertová
Jazykové korektúry: Jana Matuškovičová
Redakčná rada: Ján Ničík, zamestnanci MsÚ
Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov je možné len so súhlasom vydavateľa.
Distribuuje: Slovenská pošta, a.s.
Tlač: POLYGRAFICKÉ CENTRUM, s.r.o.
Evidenčné číslo: EV 5837/19
ISSN 1339-8830
Vydáva: Mesto Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, tel.: 041/ 7063 111
IČO: 00 321 796
Náklad: 35 500 kusov
Periodicita: mesačník

ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

VAKCINÁCIOU O KROK BLIŽŠIE

k zdraviu, životu, rodine, priateľom, škole, práci, slobode, cestovaniu, kultúre...

VAKCI-LINKA
0915 396 428

#ZAvakcinovanyKRAJ

www.zilinskazupa.sk

Mesto Žilina

TRVALÉ ODBERNÉ MIESTA NA ANTIGÉNOVÉ TESTOVANIE

MESTA ŽILINA

MOM mesta Žilina - bez objednania
(Horný val 24)
Dostupnosť: PO-SO od 9.00 - 13.00 hod.
od 13.30 - 17.30 hod.

MOM mesta Žilina - bez objednania
(Hollého 66)
Dostupnosť: PO-SO od 9.00 - 13.00 hod.
od 13.30 - 17.30 hod.

ĎALŠIE ODBERNÉ MIESTA NA ANTIGÉNOVÉ TESTOVANIE

PRIMADENT, s.r.o.
(Gabajova 11, Žilina)
Dostupnosť: PO-NE od 8.00 do 12.00 hod.
od 12.00 do 16.30 hod.

Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina
(V. Spanyola 47A)
Dostupnosť: PO-PI od 7.00 do 12.00 hod.
od 12.30 do 15.30 hod.

Menamel s.r.o.
(Vajanského 24, Žilina)
Dostupnosť: PO-UT 10.00 - 18.00 hod.
ST-SO 8.00 - 16.00 hod.

Music Club LIFE
(Hviezdoslavova 16)
Dostupnosť: PO-NE od 8.00 do 12.00 hod.
od 12.30 do 16.30 hod.

Laser therapy k.s.
(Na priekope 31, Žilina)
Dostupnosť: PO-NE od 9.00 do 13.00 hod.
od 14.00 do 18.00 hod.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žilina (V. Spanyola 27)
Dostupnosť: ŠT od 8.30 do 12.00 hod.

Váš Lekár, s.r.o.
(Prielohy 1, Žilina)
Dostupnosť: PO-SO od 8.00 - 12.00 hod.
od 12.30 - 16.30 hod.

VLCI Services, s.r.o.
(Športová 5, Žilina - Zimný štadión)
Dostupnosť: PO-NE od 9.00 do 12.00 hod.
od 12.30 do 17.30 hod.

PROVITAE, s.r.o.
(Polomská 7)
Dostupnosť: PO-NE od 8.30 do 12.45 hod.
od 13.00 do 16.45 hod.

Posledný odber je vždy 15 minút pred zatvorením prevádzky.

K dispozícii aj objednanie vopred cez www.health.gov.sk

Žilina ONLINE

www.zilina.sk
mestozilina
Mesto Žilina
mobilná aplikácia Žilina
Mesto Žilina